

עיקרי תכנית עבודה לשנת 2021

מטרות על:

- ביצור צורת החיים הקיבוצית כבת קיימא לאורך זמן
- חיזוק התנועה הקיבוצית כמערכת שתכליתה היא שימור הערכים והמטרות המשותפות

עקרונות לתכנית העבודה:

- חיזוק הקשר עם הקיבוצים וגיבוש מענים עדכניים לאתגרים שבפתח.
- הערכות לאיומים המופנים כלפינו מצד החברה הישראלית ומוסדות המדינה.
- חיזוק הנוכחות הקיבוצית בין מקבלי ההחלטות במרחב הציבורי.
- הידוק שיתופי הפעולה עם גורמים נוספים במרחב ההתיישבותי
- שימור יכולות המערכת גם בתקופה קשה זו.
- איגום מקורות ושימוש יעיל ומשמעותי לפעילות בחברה הישראלית

מטרות כלליות לשנת 2021:

- בירור זהותי וערכי רחב של המכנה המשותף בין קיבוצי התנועה וחבריהם
- שימוש יעיל יותר באמצעים העומדים לרשותנו
- שימוש בכלים טכנולוגיים לצורך "קירוב רחוקים" בעת הדיונים השונים
- המשך עמידה על המשמר לשמירה על זכויות חברי הקיבוצים כאזרחי מדינת ישראל.

מטרות כלליות- מטה

- ארגון מחודש של הנהלת התנועה
- קיום תהליך ציבורי רחב ליצירת הסכמות מחודשות – "תנועה מחוללת תנועה"
- קיום ועידה והקמת "חבצלת החדשה"
- ארגון ובנייה של דרך העבודה עם המערכת הפוליטית
- הוצאת בית התנועה מתל אביב

אגף חברה וקהילה

האגף פועל ברוח התנועה הקיבוצית על בסיס ערכים אוניברסליים ובהם סולידאריות, שוויון ערך האדם, קידום שוויון מגדרי, שוויון הזדמנויות והזכות לכבוד ולחרות.

אגף חברה רואה חשיבות בעיצובו ופיתוחו של הקיבוץ כקהילה חופשית רב דורית ובת קיימא, בעלת מאפייני זהות תרבותיים ייחודיים, שמקורם במורשת ישראל וביהדות, ביצירה העברית – ישראלית ובמסורת הציונית החלוצית.

האגף מכיר במגוון המאפייני את הקיבוצים ופועל עמם ולמענם, ולמען החברה הישראלית.

נשאף לחיזוק חוסנם של הקיבוצים כקהילות רב דוריות, משגשגות ומגוונות, ושמתקיים בהן שיח ציבורי דמוקרטי המעצב את אורחות החיים, תוך שיתוף פעולה מיטבי עם כלל תושבי הקיבוץ והמרחב הכפרי.

נפעל להגברת החוסן האישי והקהילתי ונעודד צמיחה ופיתוח תוך שמירה על המסורות וקיום דיון מתמשך על הזהות הקיבוצית, בדגש על ערכי הליבה - שיתופיות, ערבות הדדית וקהילה חזקה וחסונה.

אגף חברה וקהילה מוביל ופועל לחידוד וחיזוק הזהות הקיבוצית בתחומים הבאים ובשילוב ביניהם:

- פיתוח ועיגון הידע הרלוונטי
  - "בינוי הקהילה וחיזוק השיח, מיצוב וחיזוק המודל "קהילה בונה תרבות - תרבות בונה קהילה"
  - פיתוח המנהיגות הקיבוצית ופיתוח ההון האנושי
  - קליטה מתוכננת ומתמשכת
  - חיזוק מערך תמיכה לקידום בריאות רווחה וביטחון סוציאלי, נפשיים ופיזיים של הפרט והקהילה
  - קידום שוויון מגדרי
  - חיזוק והעצמת השותפות והשתייכות הוותיקים בקיבוץ כחלק מהקהילה הרב דורית
- בשנה החולפת התמודדנו כמו כולם עם משבר הקורונה המתמשך. התמודדנו ברמה האישית וברמה המקצועית. ביחד, בעבודת שותפות ושותפים אגפית למדנו, התאמנו את תכנית העבודה לצרכי השעה פיתחנו והנגשנו מענים מותאמים.

תכנית 2021 היא המשך לאופן פעולה זה.

מבנה האגף ותחומי התוכן בהם עוסקות/ים פעילות/ים האגף מותאמים להגדרת מטרת העל של אגף חברה וקהילה (חיזוק הזהות הקיבוצית בקיבוצים ע"י פעילות מחלקות האגף וחיזוק הקשר עם הקיבוצים).

בשנה החולפת בתוך משבר הקורונה המתמשך התחזק מיתוגו של האגף כגורם הרלוונטי לפניית ממלאי התפקידים בתחומים אלו.

המשכנו ונמשיך ליישם את מתכונת העבודה:

- ליבת העשייה נוגעת בזהות הקיבוצית – הטמעת תפיסת הקהילה הקיבוצית במיטבה
- עבודת צוות אינטנסיבית במעגל השותפות/ים
- נושאי מומחיות תוכן:
  - ביטחון סוציאלי בריאות, סיעוד ורווחה
  - תרבות
  - קליטה וצמיחה
  - קידום שוויון מגדרי
  - פיתוח הון אנושי
  - וותיקים

- האגף עובד באופן אינטנסיבי יותר עם כל אגפי התנועה.
  - עבודה בשת"פ מלא עם הרכזים/ות (ומתוך כך עם ממלאי התפקידים המתאימים בקיבוצים, במועצות האזוריות, וגורמים נוספים).
  - ההשראה למודל העבודה מ-2 מודלים:
    - מודל ECA (עפ"י עמרי גפן, מכון "גבים")
    - מודל קולקטיב אימפקט (עפ"י ארגון "שיתופים")
- הטמענו אופן עבודה זה בינינו לבין עצמנו באגף, ובין כלל פעילי התנועה הקיבוצית. המודל מותאם גם עבור מנהלי הקהילה לעבודתם המשותפת עם ממלאי התפקידים החברתיים בקהילות הקיבוציות.

מטרות כלליות	תוצאות רצויות	יעדים רב שנתיים הנגזרים מכך
<ul style="list-style-type: none"> למידה, התפתחות וצמיחה: תחומי חברה וקהילה משמעותיים וחזקים בקיבוצים התנועה הקיבוצית ואגף חברה משמעותיים יותר לקיבוצים, למנהלים/ת, לממלאי/ות התפקידים ולחברי/ות הקיבוצים עלייה בהשפעת התנועה והאגף על החברה הישראלית 	<ul style="list-style-type: none"> חיזוק הזהות הקיבוצית, שיום והמשגה של מהות החברות: עלייה בסולידאריות וערבות הדדית בקיבוצים, הקהילות רב דוריות וחסונות יותר עלייה במעורבות הקיבוצים וחברי הקיבוצים בחברה הישראלית 	<ul style="list-style-type: none"> "קהילה קיבוצית במיטבה"-המשך פיתוח כלים ומתודות ליישום ולחיזוק התפיסה בקיבוצים והנגשתה על מרכיבי הזהות הנגזרים ממנה, לרבות התכניות: שיבה בחברה טובה – המשך קידום התוכנית ותהליך העצמת השותפות והשתייכות הוותיקים בקיבוץ כחלק מהקהילה הרב דורית שלנו. המשך למידת הרבגוניות של עולם הוותיקים החדש והטמעת התובנות, פיתוח מתודות וכלים ליישום, תוך התאמה לשגרת הקורונה המתמשכת בתים לחיים – המשך הובלת תכנית משותפת עם אגף צעירים ומעורבות, הקיבוץ הדתי, מרכז המועצות, משרד הרווחה ושותפים נוספים להקמת בתים לחיים לאנשים עם צרכים מיוחדים במרחב הכפרי בכלל ובקיבוצים בפרט

פעילות בתחומים ביטחון סוציאלי בריאות ורווחה, צמיחה ופיתוח קהילה, תרבות בונה קהילה, פיתוח הון אנושי, קידום שוויון מגדרי וותיקים:

- פיתוח ואיגום תוכן מקצועי בתחומים השונים, בניית כלים, התאמתם לשגרת קורונה מתמשכת והנגשתם לממלאי התפקידים
- הפקת קורסים, כנסים, סדנאות, ימי עיון, קבוצות עמיתים מותאמים לשגרת קורונה מתמשכת להכשרת ממלאי תפקידים, לחיזוק ולהעשרה
- מחקר ופיתוח תוכן וכלי מדידה
- פעילות מול הגורמים הרלוונטיים לתחומי התוכן מחוץ לתנועה ויזום שיתופי פעולה
- כתובת מקצועית לממלאי התפקידים בקיבוצים בתחומים השונים וליווי עפ"י צורך

אגף חינוך

"החינוך הקיבוצי" הוא גישה חינוכית ייחודית, המעוגנת בערכים, מסורות ומחויבות של הקהילות הקיבוציות למתן מענה חינוכי מיטבי לילדים ולבני הנוער, תוך יצירת חיבורים אל הבית הקיבוצי, זהותו, ערכיו ומסורותיו.

החינוך הקיבוצי הוא הליכה של הקהילה הקיבוצית כפי שהוכח גם בתקופת הקורונה. הוכח כי הפעלת התקינה והסדירה היא תנאי לחיי קהילה מסודרים. אתגר הקורונה חיזק וחיידד תובנה זו. תפקידו של אגף חינוך בתנועה הינו לתרום לשיפור תיפקודה של מערכת החינוך בכל קיבוץ באמצעות איגום ידע, עיבודו והנחלתו ובניית קשרים בין הקיבוצים בעבודה רשתית ארצית.

אגף החינוך מחויב לפעול ליצירת מענים המחזקים את מערכות החינוך ואת מקומן בלב הקהילה הקיבוצית. זאת באמצעות היכרות עם אתגרי המערכות, למידה, התפתחות ארגונית כחלק מתפיסת עבודה מתמשכת ויצירת התאמות למציאות המשתנה.

עקרונות מנחים לעבודת האגף –

- ✓ **רצף חינוכי** - באגף ובשטח
- ✓ **יעילות** – איגום משאבים והפקת המיטב מהמשאבים הקיימים
- ✓ **רלוונטיות לשטח** – פרואקטיביות, מחויבות למענה אמיתי לצרכים בשטח תוך יצירת התאמות למציאות המשתנה.
- ✓ **חיזוק מעמדם של מנהליות החינוך** בתוך המערכת הניהולית הבכירה של הקיבוץ

תכנית 2021 מחויבת לקדם את יעדי האגף מתוך היכרות עם אתגרי החינוך הקיבוצי בעת הזו לצד ההזדמנויות:

יצירה וחיזוק ממשקי העבודה עם שותפים לטובת הכרה בייחודיותו של "החינוך הקיבוצי":

- **מיצוב "הגן הקיבוצי" ו"שבילים" כגוף יציג של המרחב הכפרי** בתפיסת העבודה של משרדי הממשלה והמועצות האזוריות.
- **קידום הכרה בתקן ובתפקיד מנהלת מערכת הגיל הרך על ידי משרד הפנים**
- **תקצוב מערכות החינוך בגיל הרך**- שינוי מגמה, השלמת פערים בין מחירים מפוקחים למחירים התואמים את התקן של החינוך הקיבוצי..
- **הכרה בייחודיות של החינוך החברתי בקיבוצים** במשרד להשכלה גבוהה וקידום מעמד מדריכי א'-ו'
- **קידום הרצף החינוכי בין החינוך הפורמלי והבלתי פורמלי** – במנהל לחינוך התיישבותי
- **הכרה במעמדה של התנועה הקיבוצית כגוף משלח ייחודי למתנדבי שנת שירות** – הסדרת יחסי העבודה עם האגף הביטחוני-חברתי במשרד הביטחון, מיסוד שיתופי הפעולה עם הגופים המשלחים האחרים, עם מועצת ארגוני הנוער ועם מועצת תנועות הנוער

קידום ופיתוח תחום התוכן, המחקר וההדרכה ב"חינוך הקיבוצי"

- **קידום פיתוח התוכן המקצועי כתכנית אסטרטגית להכרה בגישת "החינוך הקיבוצי" – באמצעות חיבור לאקדמיה, רתימת שותפים אסטרטגיים, יצירת תכנים והכשרות תואמי מציאות משתנה.**
- **מיצוב מערך הליווי וההדרכה של החינוך הקיבוצי והרחבתו להגדלת השפעה בקיבוצים ובמערכות הכפריות.**
- **פיתוח קורסים מקצועיים בגיל הרך, בחינוך החברתי ובניהול מערכות חינוך קיבוציות.**
- **מיצוב החינוך החברתי קהילתי בקיבוצים כמקצוע - העמקת קשר עם האקדמיה בלימודי חינוך חברתי קהילתי**
- **פיתוח ארגז הכלים המקצועי החינוכי עבור מערכות החינוך בקיבוצים – תכנים, מחקרים, פרקטיקות חינוכיות וארגוניות – הגן הקיבוצי, שבילים ושנת שירות**
- **ביסוס מעגל השותפים לקידום תפיסת "החינוך הקיבוצי":** אגפי התנועה, המועצות, הקיבוצים, תנועות הנוער והאקדמיה

ביסוס תפיסת "רצף חינוכי קהילתי" - חיזוק המענה הקהילתי המקיים תפיסה קהילתית הוליסטית

- **איחוד מערכי הייעוץ של הגן הקיבוצי ושבילים**
- **מיצוב פיתוח התוכן כציר אגפי מרכזי המבסס שפה משותפת, מניע לעשייה ומעורבות אל הבית הקיבוצי ואל החברה הישראלית**
- **"מרכז הדרכה של החינוך הקיבוצי" – התאמת מרכז ההדרכה של "שבילים" למרכז הדרכה של "החינוך הקיבוצי"**
- **תנועות הנוער בקיבוצים - קידום מודל העבודה מיטבי "מודל גם וגם" - חינוך חברתי ותנועות הנוער - באחריות הקיבוץ**
- **"כזה ראה וחדש" – המשך יצירה ולמידה במעגל שותפים מתרחב, שמחזקת את מרכיבי הזהות הקיבוצית המתחדשת כבסיס לחיזוק קהילתי קיבוצי.**
- **המפעלים החינוכיים – פיתוח מענים חינוכיים שמנגישים את התכנים החינוכיים של המפעלים בזמני קורונה.**

אגף צעירים ומעורבות בחברה

מטרות:

- הגדלת מספרי החיילים הבודדים, משתתפי תל"מ, מכינת רעות, מתנדבי חו"ל, צוותי המעורבות החברתית בקיבוצים והמתגייסים למסלול הנח"ל.
- השגת וודאות ויציבות לטווח ארוך לתוכנית תל"מ בשותפות עם משרדי הממשלה.
- קידום ופיתוח מנהיגות צעירה והשתלבות בעמדות מפתח בקיבוץ, בתנועה ובחברה הישראלית.
- שימור אחוזי הגיוס הגבוהים והעמקת תחושת השליחות והמוכנות לגיוס.
- מינוף וחיזוק העשייה החברתית בתנועה הקיבוצית, כמוקד של מעורבות חברתית ותרומה למדינה.

פיתוח מנהיגות צעירה

- הרחבת תכניות מנהיגות קיימות ופיתוח חדשות להעצמת צעירים וצעירות בזירה החברתית והפוליטית, לשילוב בעמדות מפתח בקהילה, באזור ובחברה הישראלית.
- המשך מהלך הקמה, הכשרה וליווי ועדות צעירים בשיתוף מרכזי הצעירים במועצות האזוריות.
- מיסוד וביסוס פלטפורמת אונליין פעילה של רשת הצעירים המעניקה ערך, מחברת ומרשתת בין צעירי הקיבוצים ובוגרי הרשת לכדי קהילת צעירים איכותית המובילה שינוי.

קידום מעורבות חברתית

- הרחבת פעילות בקיבוצים- הגדלת מס' הצמ"חים ב- 15% נוספים, קיום 6 ימי למידה שנתיים, פרסום וחשיפת פעילות צמ"ח, חיזוק ושימור הקשרים הקיימים.
- סינרגיה תנועתית- יצירת תשתית משותפת עם אגפי התנועה, הארגונים הקיבוציים והתעשייה הקיבוצית.
- יזום ומיסוד פרויקטים- קיום 3 ימי שיא העוסקים בעשייה חברתית בראייה החוצה אל החברה הישראלית.

המחלקה הבין לאומית

- "פתיחת השמיים" – חידוש אשרות הכניסה למתנדבים מחו"ל, ממשבר לחידוש וצמיחה של תוכניות ההתנדבות הבינלאומיות בקיבוצים.
- פיילוטס בילטראליים חדשים עם ארגונים משלחים בחו"ל לפרויקטים של התנדבויות והתמחויות בקיבוצים.
- חיזוק והרחבה של הערכים החברתיים והתנועתיים בתוכנית באמצעות שת"פ וסינרגיה תנועתית.

חיילים בודדים

- שימור ופיתוח תכנית אימוץ חיילים בודדים בקיבוצים.
- סיוע לקיבוצים בקידום רווחת החיילים הבודדים.
- פיתוח שת"פ עם גופים עמיתים לקידום המטרות הנ"ל.

מסלול הנח"ל

- הצמחת קבוצות וקהילות בוגרות שישתייכו לתנועה הקיבוצית ולמעגל הקבוצות, באמצעות חיבור לקיבוצים וקבוצות במהלך המסלול.
- הרחבת הגיוס למסלול בשת"פ עם מחלקת שנת שירות באמצעות:
  - א. פתיחת קומונות נוספות ייעודיות לנח"ל.
  - ב. פתיחת המסלול הפיקודי בנח"ל.

בטחון ועידוד שירות משמעותי

- שמירה על אחוזי גיוס גבוהים לצה"ל והעמקת תחושת השליחות בקרב בני הקיבוצים.
- שימור הקשר של התנועה הקיבוצית עם בני ובנות התנועה בשרות הצבאי.
- הסדרת מענה התנועה לקיבוצי העוטף בחירום לאור השינויים בשטח ובעבודת הרשויות הממשלתיות.

מכינת רעות

- הגדלת מספר המשתתפים, פתיחת שלוחה נוספת
- פיתוח פדגוגיה מקלילה - הרחבת הסיפור הישראלי המשותף
- הרחבת ייצוג של אוכלוסיות ספציפיות – חרדים לשעבר, הקהילה האתיופית, קיבוצניקים.
- בניית מטה תכנית יציב ובר קיימא – מנהלה, רכזים ושטח

תל"מ

- השגת וודאות ויציבות לטווח ארוך לתוכנית תל"מ בשותפות עם משרדי ממשלה.
- התמקצעות בטיפול וליווי אוכלוסיית יעד חדשה בתוכנית - צעירי יתד, כחלק מבניית מודל פעולה חדש לתוכנית.
- שיקום תשתיות תעסוקה ומגורים בקיבוצים לאחר שנה של הצטמצמות.

אגף כלכלה

שמירה על זכויות הקיבוצים וחבריהם ומניעת אפלייתם

- המלצות ועדת חלופת האגודה: מאבק כנגד דו"ח המלצות הועדה, שמשמען ערעור על יסודות הלגיטימיות והריבונות של הקיבוץ, איון חלופת האגודה, העדר אופציית בנייה לקיבוצים שאינם חפצים בשייך בחלופת המנהל וביטול זכות ההסתמכות בהוראות המעבר.
- קורונה: מניעת אפליה והדרה של חברי קיבוצים וקיבוצים מסיוע המדינה לנפגעי משבר הקורונה.
- תקציב המדינה: מניעת ניצול המשבר והגרעון התקציבי לרפורמות עוינות (אם יהיה תקציב ובלבוב בו יופיע), בפרט בחקלאות.
- ציפוף מגורים: התאמת פרק המגזר הכפרי בתכניות מרחיקות הלכת של מנהל התכנון לאופיו של הקיבוץ והסבתו מגזרות קטלניות למנוף לקליטה וצמיחה, וזאת על בסיס תהליך חשיבה ודין פנימי רחב משתתפים.
- הסדר הביניים לבנייה: הארכתו והתאמתו לכאוס שיצרה ועדת חלופת האגודה.
- חסימי שייך: הסרתם והסדרת מסלולים מעשיים להאצת השייך.
- הותמ"ל, חוק קמיניץ ואזורי עדיפויות: המשך המאבקים להקטנת פגיעה לא נחוצה.
- תעסוקה לא חקלאית: ייזום הרחבת השימושים החברתיים ומינופם לתרומה לחברה הישראלית, על בסיס פריצת הדרך הנחשונות בפרויקט "בית לחיים"; בניית יחידות קטנות לקליטה ויישום פרשנויות מעשיות ומתרימות להחלטות המועצה לתעסוקה לא חקלאית.
- חכירה: הגנה על זכויות הקיבוצים בחוזי חכירה זמניים, לטווח בינוני ("עיבוד יעיל") ולדורות.
- חקלאות: שמירה על התכנון החקלאי ומשטר הנחלות, בפרט במשק החלב.
- הסדר הקיבוצים: "נפרעו מיליארדים לירות, פרנקים ובישליק/ אבל לבנקאים זה אף פעם לא מספיק" (חיים חפר עם עזרה קטנה מידידים): מאבק נחוש בתביעת הבנקים לתשלומי עתק נוספים בגין הסדר הקיבוצים.
- מיסוי הקיבוץ: יחד עם רו"ח מאבק באופנסית הביקורת ומלכודות המס המתוכננים ע"י רשות המיסים.
- אנרגיה: תיקון עיוותים רגולטורים בהחלטות רשות החשמל בקשר למעמד זכויות חברות החלוקה והיצרנים הפרטיים.

סיוע לקיבוצים ולחברי הקיבוצים:

- פיתוח הכלכלה הקיבוצית באמצעות העמדת ערבויות לאשראי לקיבוצים להשקעות בחקלאות, בתעשייה, בתיירות, באנרגיה מתחדשת, בעסקים קטנים ועוד.
- העמדת ערבויות לקיבוצים להלוואת בתחומי בנייה, שייך, תשלומי קליטה ואיזון, שיפוץ ושיכון, תשתיות, בתי אגודה ובתים יבילים.
- ייזום והשתתפות בהסדרי חוב בקיבוצים בקשיים.
- קידום והטמעת טכנולוגיה גבוהה בקיבוציים – המשתלה, המאיץ ופרויקטים חדשים.

- מתן ערבויות לחברי קיבוצים להלוואות קליטה ושייך.
- פיתוח פרויקט מסלול ירוק לסייע לעסקים קטנים.
- גיבוש הסדר משכנתה הפוכה לחברי קיבוץ.
- הרחבת האיסוף השיטתי של מידע ומחקר על כלכלת הקיבוצים ואורחות חייהם – שנתון התנועה הקיבוצית, סקרים יעודיים, חיזוק מכון יסודות וטיפוח מחקרים השופכים אור על אפליית המגזר ההתיישבותי בזכויות בקרקע.
- ייעוץ והנגשת המידע הנחוץ לקיבוצים, להנהלות ולחברים להחלטה מושכלת בסוגיות השייך.

מיזוג התנועות ונכסי התנועה:

- ניהול כלל הנכסים של התנועה הקיבוצית והקיבוץ הארצי לשעבר בידי גוף אחד ("חבצלת החדשה"), "קואופרטיב אח" לתנועה הקיבוצית ולמשקי הקיבוצים, בבעלות משורשרת של קיבוצי התנועה.
- הקצאת פירות הנכסים ע"י חבצלת החדשה והגדלתם להעצמת התרומ"ה (תרבות, מורשת, חינוך, מחקר בחברה הישראלית = "המתוקצבים").
- בפרט, עם מעבר התנועה ממשכנה הנוכחי ניצול בית התנועה כמקור לתרומ"ה לחברה הישראלית לטווח ארוך ולמטרות מוסכמות נוספות.
- טיפול בנכסי התנועה למקסום ערכם ופירותיהם, ובפרט השלמת הארכת חוזה החכירה באפעל, הסדרת הקרקע בנוה צאלים וטיפול בדרישות ארנונה מופרזות של עירית רמת גן.
- תאגוד נפרד של חלק מפעילויות בינ"ה לצורך ייצוב פיננסי וכמנוף להרחבת פעילותה.
- השלמת הסדר חובות הבניה – סוכנות.
- גמר עסקת סמינר הקיבוצים.

